

Rep.Nr.

2011/3054

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

OPENBARE TERECHTZITTING VAN 21 NOVEMBER 2011.

5DE KAMER

Arbeidsongeval
Op tegenspraak
Heropening der debatten

In de zaak:

AXA BELGIUM NV, met maatschappelijke
zetel gevestigd te 1170 BRUSSEL,
Vorstlaan 25.

**Appellante op hoofdberoep en
geïntimeerde op incidenteel beroep**,
vertegenwoordigd door Mr. F. OFFERMANS
loco Mr P. BEYENS, advocaat te Brussel.

Tegen:

1. K C

2. G R

3. G N

Eerste, tweede en derde geïntimeerde,
vertegenwoordigd door Mr. K. HERMIE
loco Mr P. MARTENS, advocaat te Sint-
Michiels.

4. NV VAN PUBLIEK RECHT NMBS HOLDING,
met zetel gevestigd te 1060 BRUSSEL,
Frankrijkstraat 85.

**Geïntimeerde op hoofdberoep en
appellante op incidenteel beroep**,
vertegenwoordigd door Mr. K. VANSNICK

loco Mr P. VANSTEENKISTE, advocaat te
Brussel.

In aanwezigheid van :

**BVBA CATERPILLAR DISTRIBUTION SERVICES
EUROPE**, met maatschappelijke zetel
gevestigd te 1850 GRIMBERGEN,
Humbeeksesteenweg 98.

Geïntimeerde, vertegenwoordigd door Mr.
E. PLASSCHAERT, advocaat te Brussel.

★

★

★

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het
hiernavolgend arrest uit :

Gelet op de stukken van de rechtspleging, meer
bepaald:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het
vonnis gewezen op tegenspraak door de Arbeidsrecht-
bank van Brussel op 27 mei 2010;
- het verzoekschrift in hoger beroep ontvangen ter
griffie van het Arbeidshof te Brussel op 1 oktober
2010;
- de conclusies en syntheseconclusies van de partijen;

Gelet op de neergelegde stukken van de partijen.

Gehoord de partijen in hun middelen en verdediging ter
openbare terechtzitting van 26 september 2011 waarna
de debatten gesloten werden en de zaak in beraad werd
genomen.

★

★

★

I. FEITEN

De heer G werkte sinds 2 augustus 1976 bij de NV
(thans BVBA) Caterpillar Distribution Services Europe
(hierna genoemd Caterpillar), waar hij gedurende 26
jaar een loopbaan uitbouwde als burgerlijk ingenieur
in diverse functies. Op het einde van zijn tewerk-

stelling oefende hij sinds enige tijd de functie van 'Purchasing Product Support Manager' uit. Tot aan een reorganisatie in 2002 ressorteerde hij onder de heer J. B , na de reorganisatie kreeg hij een nieuwe chef, de heer J. T , en diende hij niet langer te rapporteren aan de organisatie in Europa, doch wel aan de zetel in de Verenigde Staten.

Op 29 januari 2002 ging de heer G op zakenreis naar Groot-Brittannië, waar hij een kennismakingsgesprek had met de heer T . In een verslag van dit gesprek verhaalt de heer T dat de heer G erg overstuur was ('upset') en in een drie uur durend privé gesprek melding maakte van onvrede met zijn job, twijfels had over zijn productiviteit, tijdens het voorgaand gesprek 's morgens de indruk had ontslagen te zullen worden. De heer T meldt tevens dat hijzelf tijdens het gesprek de opwerpingen van de heer G probeerde te weerleggen.

Op 30 januari 2002 keerde de heer G terug uit Groot-Brittannië met een vliegtuig dat landde in Zaventem om 18.55 uur. De heer G reed met de wagen huiswaarts; aan het station van Vilvoorde reed hij rechtsaf, parkeerde een eindje verder zijn wagen en liep naar de spoorweg. Uit de gegevens van het strafonderzoek blijkt dat hij rond 19.45 uur aangereden werd door een trein en om het leven kwam.

Op 8 mei 2002 deed de werkgever aangifte van arbeidsongeval bij zijn verzekeraar arbeidsongevallen, voorheen Winterthur, thans Axa Belgium (hierna genoemd Axa), die evenwel weigerde tussenkomst te verlenen.

II. RECHTSPLEGING

a.-

Op 17 oktober 2002 brachten mevrouw K , echtgenote van de heer G , en zijn kinderen (hierna genoemd: de nabestaanden van de heer K , voor de Arbeidsrechtbank te Brussel dagvaarding uit ten laste van Axa en Caterpillar. Zij vorderden dat alvorens recht te doen, een deskundige zou worden aangesteld met de specifieke opdracht de rechtbank van advies te dienen over de vraag of de zelfmoord van de heer G al dan niet vrijwillig gebeurde, en de zaak voor het overige naar de rol te verwijzen.

Verder vorderden zij de veroordeling van 'gedaagde' tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, en de voorlopige

uitvoerbaarheid van het vonnis zonder enige reserve. Met conclusie, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 29 mei 2006, vorderden dezelfde eisers in hoofddorde:

- te zeggen voor recht dat de zelfmoord van de heer G. op 30 januari 2002 een arbeidsongeval uitmaakt;
- Axa op te dragen het basisloon te bepalen en Axa te veroordelen om aan eisende partijen de door de artikelen 12 en 13 van de Arbeidsongevallenwet voorziene vergoedingen te betalen;
- Caterpillar te veroordelen om aan eisende partijen de voor 'overlijden tijdens de loopbaan' voorziene extralegale voordelen te betalen, begroot op 1,00 EUR provisioneel.

In ondergeschikte orde vorderden zij de aanstelling van een geneesheer-deskundige met een uitgebreide opdracht.

b.-

Met dagvaarding in gemeenverklaring van 17 juni 2003 vorderde Axa de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, rechtsvoorganger van de NMBS Holding (hierna genoemd de NMBS) te veroordelen tot tussenkomst en dat het tussen te komen vonnis haar gemeen en tegenstelbaar zou worden verklaard.

c.-

Met vonnis van 15 november 2007 verklaarde de arbeidsrechtbank de hoofdvordering ontvankelijk; zij stelde als deskundige aan dr. G. Waterplas, met als opdracht de mentale en psychische toestand en de gevolgen van de heer G. voorafgaand aan en op 30 januari 2002 te beschrijven, en te zeggen of de zelfmoord die de heer G. op 30 januari 2002 pleegde al dan niet vrijwillig gebeurde.

De zaak werd voor het overige naar de bijzondere rol verwezen, evenals de overige vorderingen. De beslissing inzake de kosten werd aangehouden.

d.-

In zijn deskundig verslag, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 5 februari 2009, concludeerde dr. G. Waterplas dat de zelfmoord die de heer G. op 30 januari 2002 pleegde niet vrijwillig gebeurde en bevestigde hij zijn eerder geargumenteerde stelling, die als volgt luidde:

"Op basis van het dossier dat ons werd ter beschikking

gesteld en, op basis van de bijkomende inlichtingen die we verkregen van de huisarts van de betrokkene blijven wij ervan overtuigd dat Dhr V. G. een majeur depressief syndroom vertoonde met uitgesproken gevoelens van hopeloosheid en dat hij impulsief tot zelfmoord overging. In die zin lijkt deze zelfmoord ons te voldoen aan de juridische kenmerken van een onvrijwillige zelfmoord.

In dit dossier zijn er veel argumenten te vinden om de zelfmoord te verbinden met de professionele situatie (en de manier waarop hij deze beleefde)."

e.-

Met vonnis van 27 mei 2010 zegde de arbeidsrechtbank voor recht dat de heer G. het slachtoffer werd van een arbeidsongeval, en dat de zelfmoord onvrijwillig is zodat eisende partijen recht hadden op de wettelijke vergoedingen.

De rechtbank beval de heropening van de debatten met het oog op de neerlegging door Axa van de berekening van het basisloon.

Wat de vordering van eisende partijen tegen Caterpillar betreft werd de heropening van de debatten bevolen om eisende partijen toe te laten op een aantal vragen te antwoorden en de gevraagde bewijsstukken neer te leggen.

De vordering in gemeenverklaring van Axa tegen de NMBS Holding werd ontvankelijk en gegrond verklaard.

De beslissing met betrekking tot de kosten werd aangehouden.

f.-

Er wordt geen melding gemaakt van een betekening van dit vonnis.

g.-

Met verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Arbeidshof te Brussel op 1 oktober 2010 tekende Axa hoger beroep aan tegen dit vonnis. Zij vorderde in hoofdorde dat het arbeidshof de vordering van mevrouw K. en de kinderen G. ongegrond zou verklaren en hen zou veroordelen tot de kosten van beide aanleggen.

In ondergeschikte orde, meer bepaald indien het arbeidshof van oordeel zou zijn dat de heer G. toch het slachtoffer zou zijn geweest van een

arbeidswegongeval en dit ongeval niet opzettelijk zou zijn, vorderde zij haar vordering tegen de NMBS Holding gegrond te verklaren en het tussen te komen vonnis (lees arrest) gegrond te verklaren, met verwijzing van de NMBS in de kosten van beide aanleggen.

h.-

Met conclusie, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 19 januari 2011, tekende de NMBS Holding incidenteel beroep aan tegen hetzelfde vonnis. Hij vorderde dat het arbeidshof zou zeggen voor recht dat de eerste rechter ten onrechte in het motiverend gedeelte van het vonnis, reeds heeft geoordeeld dat de NMBS Holding uiteindelijk zal moeten instaan voor het vergoeden van Axa in haar hoedanigheid van gesubrogeerde wetsverzekeraar, en derhalve te zeggen voor recht dat de vordering in gemeenverklaring enkel principieel ontvankelijk en gegrond kan worden verklaard, met veroordeling van Axa in de kosten van beide aanleggen.

III. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het hoger beroep en het incidenteel beroep werden tijdig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat zij ontvankelijk zijn.

IV. BEOORDELING

1. De vordering van de nabestaanden van de heer G tegen Axa als wetsverzekeraar arbeidsongevallen van Caterpillar

a.-

Ten aanzien van het ongeval dat zich tijdens de uitvoering van een buitenlandse opdracht heeft voorgedaan, worden in rechtspraak en wetgeving twee principes vooropgesteld.

Op de eerste plaats geldt dat een ongeval dat de werknemer die zich gedurende verscheidene dagen op een plaats buiten zijn woning of zijn verblijfplaats dient op te houden om zijn opdracht te vervullen, een arbeidsongeval is, tenzij het is veroorzaakt doordat hij persoonlijke bezigheden verricht die buiten een normale vrijetijdsbesteding vallen.

(vgl. Cass. 3 mei 1978, Arr. Cass. 1978, 1026)

Op de tweede plaats bepaalt artikel 8 § 1 eerste lid van de Arbeidsongevallenwet Private Sector dat

eveneens als arbeidsongeval wordt aangezien, het ongeval dat zich voordoet op de weg van en naar het werk, waarbij het met wet van 22 juli 1981 ingevoerde artikel 8 § 2, 10° van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 verder aangeeft dat met weg van en naar het werk wordt gelijkgesteld, het traject afgelegd van de plaats waar de werknemer wegens het uitvoeren van een opdracht is of moet verblijven, naar de plaats waar hij zijn ontspanning neemt en omgekeerd, mits de werkgever het niet uitdrukkelijk verbodt.

Volgens het arrest van 3 mei 1978 is elk ongeval dat tussen het begin en het einde van het verblijf buitenshuis gebeurt, een arbeidsongeval, tenzij het is veroorzaakt doordat het slachtoffer persoonlijke bezigheden verricht die buiten een normale vrijetijdsbesteding vallen, een arbeidsongeval.

Ingevolge de wet van 22 juli 1981 blijft het in beginsel een arbeidsongeval, maar wordt het een ongeval op de weg van en naar het werk wanneer het voorvalt op een ogenblik dat de werknemer naar een ontspanningsgelegenheid gaat of er van terugkeert.

(vgl. conclusie Proc.-gen. H. Lenaerts vóór Cass. 18 januari 1993, Arr. Cass. 1993, 56, en R.W. 1992-93, 1334)

In voorliggende betwisting staat niet ter discussie dat het ongeval van de heer G hem overkomen is tussen het begin en het einde van het verblijf buitenshuis, en bijgevolg een arbeidsongeval kan zijn.

b.-

Artikel 7 eerste lid van de Arbeidsongevallenwet Private Sector bepaalt dat voor de toepassing van deze wet als arbeidsongeval wordt aanzien, elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt.

Met toepassing van artikel 7 tweede lid van de Arbeidsongevallenwet Private Sector wordt, behoudens tegenbewijs, vermoed dat, wanneer het ongeval overkomen is tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, het ongeval overkomen is door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

Met toepassing van artikel 9 van de Arbeidsongevallenwet Private Sector wordt verder vermoed dat wanneer de getroffene of zijn rechthebbenden naast het bestaan van een letsel tevens het bestaan van een plotselinge

gebeurtenis aanwijst, het letsel, behoudens tegenbewijs, vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt.

In voorliggende betwisting zijn naar het oordeel van het arbeidshof zowel de plotselinge gebeurtenis (de aanrijding door de trein) als de letsels (de opgelopen lichamelijke verwondingen met de dood tot gevolg) aangetoond.

(vgl. Arbh. Brussel 27 juni 2002, onuitg., AR 41.644)

De (onvrijwillige) zelfmoord van de getroffene kan inderdaad de plotse gebeurtenis uitmaken wanneer de menselijke wil dit niet heeft kunnen voorzien noch bezweren.

(vgl. Cass. 25 januari 1982, Arr. Cass. 1981-82, 661)

Vermits zowel de plotselinge gebeurtenis als het letsel zijn aangetoond, wordt vermoed dat het letsel door het ongeval werd veroorzaakt.

De mogelijkheid dat deze plotselinge gebeurtenis aan een opzettelijke daad zou kunnen te wijten zijn, doet het vermoeden van artikel 9 van de Arbeidsongevallenwet Private Sector niet teniet.

(vgl. Cass. 21 december 1981, J.T.T. 1982, 155)

De heer G was bijgevolg op 30 januari 2002 het slachtoffer van een arbeidsongeval.

c.-

Artikel 48 eerste lid van de Arbeidsongevallenwet Private Sector bepaalt dat de bij deze wet bepaalde vergoedingen niet verschuldigd zijn, wanneer het ongeval door de getroffene opzettelijk is veroorzaakt.

Het enkele feit dat bij een arbeidsongeval sprake is van zelfmoord, volstaat niet om met toepassing van artikel 48 eerste lid van de Arbeidsongevallenwet Private Sector het recht op de bij deze wet bepaalde vergoedingen te ontfangen. Het begrip arbeidsongeval wordt aldus miskend wanneer niet nagegaan wordt of de zelfmoord, gelet op de psychische toestand van het slachtoffer, al dan niet een vrijwillige zelfmoord was.

(vgl. Cass. 2 november 1998, R.W. 1999-2000, 98, met noot W. Rauws, Arbeids(weg)ongeval en zelfmoord)

Enkel wanneer de zelfmoord bewust geschiedde tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst of op de arbeidsweg, gaat het om een opzettelijk veroorzaakt arbeidsongeval, dat krachtens artikel 48 niet

vergoedbaar is. Wanneer het gaat om een onvrijwillige of onbewuste zelfmoord, komen de rechthebbenden wel degelijk voor vergoeding in aanmerking.

(vgl. V. Vervliet, Zelfmoord als arbeidsongeval; nihil novi sub sole?, Soc. Kron. 2011, 216, nr. 20-21, met aldaar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak)

Zoals overigens terecht door de gerechtsdeskundige opgemerkt in zijn verslag, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 5 februari 2009, is het onderscheid tussen 'vrijwillige' en 'onvrijwillige' zelfmoord in de psychiatrie onbekend, zodat men zich dient te behelpen met juridische begrippen.

(vgl. V. Vervliet, o.c., Soc. Kron. 2011, 217, nr. 23)

Een zelfmoord is dan vrijwillig wanneer geen enkel gegeven doet vermoeden dat het slachtoffer zich op het ogenblik van de feiten in een dergelijke psychische toestand bevond, anders dan een eventueel sluimerende toestand van ontredde, waardoor hij niet meer zou hebben beseft wat hij deed, en onvrijwillig wanneer de inwendige psychische gesteldheid voorafgaand aan de zelfmoord dermate is aangetast dat het slachtoffer alle besef heeft verloren, en geen andere keuze meer heeft dan zelfmoord te plegen.

(vgl. Arbh. Gent 20 juni 2001, AR 10699, www.juridat.be)

Een zelfmoord is vrijwillig wanneer enerzijds nergens melding wordt gemaakt van een psychopathologische structuur als oorzaak van een bewustzijnsvernauwing die geleid heeft tot zelfmoord, en anderzijds het opzet van het slachtoffer, namelijk het suïcidale inzicht, het bewust en weldoordacht voornemen om zelfmoord te plegen, is bewezen.

(vgl. Arbh. Gent 12 februari 2004, AR 2003/132, geciteerd en besproken in C. Verhofstadt, *Capita selecta inzake de toepassing van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen*. Bespreking van een aantal arresten van het Arbeidshof te Gent, R.W. 2006-07, 1185-1187)

d.-

Naar het oordeel van het arbeidshof is in deze betwisting de zelfmoord van de heer G een onvrijwillige zelfmoord zoals hierboven omschreven.

Ter zake kan nuttig worden gerefereerd aan de pertinente en uitvoerig gedocumenteerde vaststellingen van dr. G. Waterplas, als deskundige aangesteld door de arbeidsrechtbank, en waaruit het arbeidshof

volgende elementen weerhoudt:

- op het ogenblik van zijn reis naar Groot-Brittannië en het gesprek met zijn overste bevond de heer G zich in een pathologische geestestoestand; hij was zwaar depressief en mogelijk zelfs in die mate depressief dat zijn contact met de realiteit verstoord was. Hij vertoonde op psychiatrisch vlak een majeur, mogelijk psychotisch, depressief syndroom;
- vanuit zijn depressieve ingesteldheid begreep de heer G de positieve boodschap die de heer T tijdens het gesprek op 29 januari 2002 niet, of hij hechtte er geen geloof aan, zodat de situatie wat hem betreft er even hopeloos bleef uitzien;
- hoewel duidelijk is dat de heer G reeds geruime tijd zelfmoordgedachten had, lijkt het onwaarschijnlijk dat hij dag en uur vooraf bepaald had; het ziet er naar uit dat hij in gesprek met de werkgever geen geruststelling had gevonden en plots impulsief in een vlaag van volledige wanhoop tot actie is overgegaan.

Op basis van deze elementen concludeerde de gerechtsdeskundige:

"Wij menen dat de zelfmoord van dhr. G in deze zin 'onvrijwillig' was omdat zijn depressief syndroom dermate uitgesproken was dat hij de positieve boodschap die men hem wou geven tijdens het onderhoud met zijn werkgever in het Verenigd Koninkrijk niet heeft kunnen horen zodat hij in een toestand kwam van volledige wanhoop die het leven zijn verdere zin ontnam en hij zelfmoord nog als enige uitweg zag."

De door Axa aangehaalde elementen aangehaalde elementen, waaruit de verzekeraar arbeidsongevallen meent het opzet in de zin van artikel 48 van de Arbeidsongevallenwet Private Sector te kunnen aantonen, tonen niet aan dat de zelfmoord van de heer G wel vrijwillig zou zijn geweest.

e.-

Het was dan ook terecht dat de arbeidsrechtbank in het vonnis van 27 mei 2010 voor recht zegde dat de heer G het slachtoffer werd van een arbeidsongeval, en dat de zelfmoord onvrijwillig is zodat eisende partijen recht hadden op de wettelijke vergoedingen.

Het hoger beroep van Axa met betrekking tot de hoofdvordering dient bijgevolg als ongegrond te worden afgewezen.

2. De vorderingen van de nabestaanden van de heer G tegen Caterpillar

De vorderingen van de nabestaanden van de heer G hebben betrekking op de betaling van de voor overlijden tijdens de loopbaan voorziene extralegale voordelen, waarbij vast staat dat deze vergoedingen werden uitgekeerd zonder rekening te houden met het bestaan van een arbeidsongeval.

Artikel 17 Ger.W. bepaalt dat de vordering niet kan worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

Dit principe heeft als logisch gevolg dat de eiser, die de hoedanigheid heeft om de vordering in te stellen, deze vordering moet richten tegen hem die de nodige hoedanigheid heeft ze te beantwoorden.

(vgl. Rapport du Commissaire Royal, Pas. 1967, 322, gec. in E. Gutt en A.M. Stranart - Thilly, Examen de jurisprudence. Droit judiciaire privé (1965-1970), R.C.J.B. 1973, 103; P. Rouard, Traité élémentaire de droit judiciaire privé, T. prélim., vol. I, Bruylant, Brussel 1979, 168)

De vordering moet bijgevolg worden ingeleid tegen degene die de vereiste hoedanigheid heeft om als verweerder op te treden.

(vgl. Bergen 1 december 1983, Pas. 1984, II 63)

Uit de voorgebrachte stukken blijkt dat de voor overlijden tijdens de loopbaan voorziene extralegale voordelen worden gefinancierd door toelagen van Caterpillar, doch worden uitgekeerd door Axa (voorheen Winterthur).

In principe kan de werknemer met betrekking tot de door de werkgever gefinancierde voordelen in extralegale voorzieningen geen rechten laten gelden tegen de werkgever, maar dient hij zijn vordering te richten tegen de verzekeraar.

Enkel wanneer zou blijken dat de werkgever zijn financieringsverplichtingen niet of onvoldoende heeft nagekomen, heeft de werknemer een vordering ten opzichte van de werkgever met betrekking tot de onvoldoende financiering.

Vermits niet aangetoond wordt dat Caterpillar zich niet zou gekwetend hebben van de op haar rustende financieringsverplichtingen, dient de vordering van de

nabestaanden van de heer G. tegen Caterpillar tot betaling van de voor overlijden tijdens de loopbaan voorziene extralegale voordelen als niet ontvankelijk te worden afgewezen.

3. De vordering van Axa tegen de NMBS Holding

a.-

Met conclusie, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 19 januari 2011, tekende de NMBS incidenteel beroep aan tegen het vonnis van de Arbeidsrechtbank te Brussel van 27 mei 2010.

Hij vorderde dat het arbeidshof zou zeggen voor recht dat de eerste rechter ten onrechte in het motiverend gedeelte van het vonnis reeds heeft geoordeeld dat de NMBS uiteindelijk zal moeten instaan voor het vergoeden van Axa in haar hoedanigheid van gesubrogeerde wetsverzekeraar, en derhalve te zeggen voor recht dat de vordering in gemeenverklaring enkel principieel ontvankelijk en gegrond kan worden verklaard, met veroordeling van Axa in de kosten van beide aanleggen.

b.-

Het staat niet ter discussie dat de oorspronkelijke vordering van Axa, ingeleid met dagvaarding in gemeenverklaring van 17 juni 2003 tegen de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, thans de NMBS Holding (hierna genoemd de NMBS), oorspronkelijk enkel er toe strekte de NMBS te veroordelen tot tussenkomst en dat het tussen te komen vonnis haar gemeen en tegenstelbaar zou worden verklaard.

Vastgesteld moet echter worden dat Axa reeds in haar conclusie, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 9 februari 2004, gevraagd heeft te laten acteren dat, ingeval zij gehouden zou zijn om de rechthebbenden van de heer G. te vergoeden, zij gesubrogeerd is in de rechten van de nabestaanden van de heer G. in de zin van artikel 47 van de Arbeidsongevallenwet, en dit ten belope van de kosten en de schadevergoeding waarop deze nabestaanden recht hebben in gemeen recht.

Terecht stelt Axa dat de oorspronkelijke vordering in tussenkomst en gemeenverklaring, die een bewarende vordering is, met conclusie genomen op tegenspraak kan worden omgezet in een vordering tot vrijwaring, die een agressieve vordering is.

(vgl. Brussel 9 november 2001, A.J.T. 2001-2002, 707)

Dat deze uitbreiding van de oorspronkelijke vordering niet zou vermeld zijn in het beschikkend gedeelte van de conclusie van Axa staat hieraan niet in de weg. Inderdaad is er geen bepaling in het Ger.W. die voorschrijft dat een vordering enkel rechtsgeldig kan ingesteld worden wanneer zij wordt opgenomen in het beschikkend gedeelte van een conclusie.
(vgl. Cass. 30 september 1996, Arr. Cass. 1996, 337)

Het is dan ook ten onrechte dat de NMBS aan het bestreden vonnis verwijt ultra petita te hebben geoordeeld door te stellen dat de NMBS dient in te staan voor het vergoeden van de gesubrogeerde wetsverzekeraar.

c.-

Artikel 47 van de Arbeidsongevallenwet Private Sector bepaalt dat de verzekeringsonderneming een rechtsvordering kan instellen tegen de voor het arbeidsongeval aansprakelijke tot beloop van de krachtens deze wet gedane uitkeringen, bedragen en kapitalen.

Aan de orde is dan de vraag of de NMBS beschouwd kan worden als een aansprakelijke in de zin van voornoemd artikel.

Axa leidt deze aansprakelijkheid af uit artikel 29bis § 1 tweede lid WAM-wet, dat bepaalt dat bij een verkeersongeval waarbij een motorrijtuig is betrokken dat aan spoorstaven is gebonden, de verplichting tot schadevergoeding die in het voorgaande lid is bepaald, op de eigenaar van het motorrijtuig rust.

Voor zover als nodig stelt het arbeidshof vast dat uit de tekst van dit artikel blijkt dat het samengelezen moet worden met het eerste lid van hetzelfde artikel, en bijgevolg geen zelfstandig bestaan kent.

Terecht stelt de NMBS echter dat de regeling van artikel 29bis WAM-wet geen aanduiding van aansprakelijkheid bevat.

Artikel 29bis WAM-wet stelt een systeem in voor automatische vergoeding van de lichamelijke letsels van slachtoffers van verkeersongevallen, los van elke aansprakelijkheid van de bestuurder of de houder die die bij het ongeval is betrokken, en bevat bijgevolg geen aansprakelijkheidsregel.

(vgl. conclusie adv.-gen. T. Werquin voor Cass. 19 maart 2004, Arr. Cass. 2004, 487, nr. 156)

Deze oplossing spoort naar het oordeel van het arbeidshof ook met de logica: indien aanvaard zou worden dat de NMBS de voor het arbeidsongeval aansprakelijke zou zijn in de zin van artikel 47 van de Arbeidsongevallenwet, komt dit er op neer dat een partij die volstrekt vreemd is aan de rechtsverhouding tussen het slachtoffer en zijn nabestaanden, de werkgever en diens wetsverzekeraar arbeidsongevallen, en enkel betrokken is doordat het slachtoffer zich onder een trein van de NMBS heeft geworpen, toch als voor het ongeval aansprakelijke zou worden beschouwd.

d.-

De oorspronkelijke vordering in gemeenverklaring, zoals uitgebreid tot of omgezet in een vordering in gemeenverklaring, tussenkomst en vrijwaring, dient dan ook als ongegrond te worden afgewezen. Het incidenteel beroep is in deze zin gegrond.

★

★

★

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond; bevestigt het bestreden vonnis voor zover het zegde voor recht dat de heer G. op 30 januari 2002 het slachtoffer werd van een arbeidsongeval, en dat de zelfmoord onvrijwillig is zodat eisende partijen recht hadden op de wettelijke vergoedingen;

Trekt de zaak aan zich met betrekking tot de vorderingen die nog niet werden beslecht door de eerste rechter;

Heropent de debatten teneinde partijen toe te laten standpunt in te nemen omtrent de gevolgen van het

arbeidsongeval aan de heer G overkomen op 30 januari 2002 en de verschuldigdheid van de vergoedingen verschuldigd met toepassing van de Arbeidsongevallenwet Private Sector;

Zegt dat Axa en voor zover als nodig Caterpillar en de NMBS hun standpunt hieromtrent in de vorm van een conclusie uiterlijk op 29 februari 2012 dienen neer te leggen ter griffie van dit arbeidshof en mede te delen aan de raadsman van de nabestaanden van de heer G ;

Zegt dat de nabestaanden van de heer G hun standpunt hieromtrent in de vorm van een conclusie uiterlijk op 30 april 2012 dienen neer te leggen ter griffie van dit arbeidshof en mede te delen aan de raadsman van Axa en voor zover als nodig aan de raadslieden van Caterpillar en de NMBS;

Zegt dat partijen hieromtrent zullen worden gehoord op de openbare terechtzitting van de 5de Kamer van 18 juni 2012 te 13 uur 45', in de zaal 0.6, Poelaertplein 3 te 1000 Brussel;

Verklaart de oorspronkelijke vordering van de nabestaanden van de heer G ten opzichte van Caterpillar niet ontvankelijk;

Verklaart het incidenteel beroep ontvankelijk en gegrond; vernietigt het bestreden vonnis voor zover het de oorspronkelijke vordering in gemeenverklaring, zoals uitgebreid tot een vordering in gemeenverklaring, tussenkomst en vrijwaring, gegrond verklaarde;

Opnieuw recht doende, verklaart de oorspronkelijke vordering in gemeenverklaring, zoals uitgebreid tot een vordering in gemeenverklaring, tussenkomst en vrijwaring, ongegrond;

Houdt de beslissing met betrekking tot de kosten aan.

★

★

★

Aldus gewezen door de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel en ondertekend door :

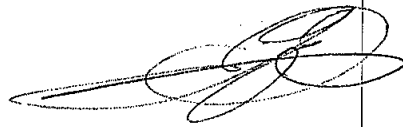
Mr. D. RYCKX: Raadsheer,

E. MAGNUS: Raadsheer in Sociale Zaken als
werkgever,

D. VANHAGENDOREN : Raadsheer in Sociale Zaken als
werknemer-arbeider,

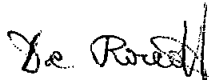
En bijgestaan door :

D. DE RAEDT: Griffier,

E. MAGNUS

D. VANHAGENDOREN

D. DE RAEDT

D. RYCKX

De heer D. VANHAGENDOREN, Raadsheer in sociale zaken als werknemer-arbeider, die bij de debatten aanwezig was en aan de beraadslaging heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen.

Overeenkomstig art. 785 Ger. Wb. wordt het arrest ondertekend door Mr D. RYCKX, Raadsheer en Mr E. MAGNUS, Raadsheer in sociale zaken als werkgever.

En uitgesproken op de openbare terechtzitting van de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel op 21 november 2011 door de heer D. RYCKX, Raadsheer, en bijgestaan door D. DE RAEDT, Griffier,

D. DE RAEDT

D. RYCKX